

Stanowisko Rady Przejrzystości
nr 94/2022 z dnia 31 października 2022 roku
w sprawie zasadności kwalifikacji świadczenia opieki zdrowotnej
z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień „sesja
psychoterapii wielorodzinnej” jako świadczenia gwarantowanego

Rada Przejrzystości uznaje za zasadne zakwalifikowanie świadczenia opieki zdrowotnej z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień „sesja psychoterapii wielorodzinnej”, jako świadczenia gwarantowanego.

Uzasadnienie

Problem decyzyjny

Wnioskowane świadczenie tj. sesja psychoterapii wielorodzinnej dedykowane jest dla pacjentów z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania (ICD-10 F00–F99) oraz pacjentów wymagający obserwacji medycznej i oceny przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (ICD-10 Z03).

Dowody naukowe

Skuteczność stosowania terapii wielorodzinnej oceniano u pacjentów z m.in. jądłowstrętem psychicznym (Terache 2022), gdzie jej zastosowanie wiązało się z istotną poprawą we wszystkich domenach kwestionariusza zaburzeń odżywiania EDI-II (poza bulimią), a efekt leczenia utrzymywał się 12 miesięcy po leczeniu. W badaniu Fristad 2018, obejmującym pacjentów z zaburzeniami nastroju zastosowanie psychoedukacji wielorodzinnej również wiązało się z pozytywnym efektem ocenianym wg kwestionariusza COPE, Ohio Scale oraz kwestionariusza UMDQ. Ocena skuteczności terapii wielorodzinnej wśród pacjentów ze spektrum autyzmu opisano w badaniu RCT Smith 2018. Wyniki analizy wykazały, zmniejszenie objawów depresyjnych (skala CES-D).

Badanie RCT Olsson 2017 analizowało wpływ treningu umiejętności społecznych wśród dzieci i młodzieży z autyzmem, w porównaniu do standardowej opieki. Wykazano, że trening umiejętności społecznych był umiarkowanie skuteczniejszą interwencją niż standardowa opieka, ocenianą według skali responsywności społecznej (SRS).

Zalecenia wskazują, iż różne formy sesji treningowych są implementowane m.in. w celu nauki oraz rozwinięcia umiejętności społecznych. Wskazują

na skuteczność i korzyść kliniczną z zastosowania programu treningu umiejętności społecznych u dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością (NEPS, 2015; OISE 1996; CCI).

Zdaniem ekspertów świadczenie opieki zdrowotnej „sesja psychoterapii wielorodzinnej” powinna zostać włączona do katalogu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień i finansowanych ze środków publicznych. Obecnie brak jest finansowanej ambulatoryjnej formy opieki pośredniej pomiędzy terapią grupową, a innymi oddziaływaniami z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień. Ponadto ten typ interwencji stanowi „złoty standard” w opiece z cięższymi zaburzeniami psychicznymi bez względu na wiek.

Problem ekonomiczny

Według opinii NFZ, zakres danych zawartych w Kartce Problemu Zdrowotnego nie jest możliwe oszacowanie przewidywanych wydatków związanych z ewentualnym objęciem refundacją świadczenia.

Świadczenie proponowane do finansowania ma być realizowane w ramach dotychczasowego budżetu przeznaczanego na realizację świadczeń. Sesje będą realizowane alternatywnie do podobnych świadczeń. Wprowadzenie wnioskowanego świadczenia jako świadczenia finansowanych ze środków publicznych, nie powinno wpłynąć na dotychczasowe koszty realizacji świadczeń z zakresu psychiatrii i leczenia uzależnień, a co za tym idzie, wpływ na budżet powinien być neutralny. Warto jednak zauważyć, że nie jest jasne czy wprowadzenie dodatkowych świadczeń nie spowoduje wzrostu populacji objętą interwencją a co za tym idzie może wiązać się ze wzrostem wydatków budżetowych.

Nie odnaleziono informacji dotyczących finansowania ze środków publicznych w innych krajach, rekomendacji agencji HTA oraz warunków realizacji swoistych dla wnioskowanych procedur z uwzględnieniem rozwiązań organizacyjnych i refundacyjnych dotyczących organizacji i refundacji wnioskowanych świadczeń w innych krajach.

Główne argumenty decyzji

Przedmiotem wniosku jest ocena zasadności finansowania procedury „Sesja terapii treningowo-grupowej” ze środków publicznych. Dostępne rekomendacje praktyki klinicznej jak również zdaniem ekspertów klinicznych finansowania wnioskowanej procedury jest zasadne. Dostępne dane kliniczne o niskiej/umiarkowanej potwierdzają efektywność wnioskowanej metody.

W przedstawionym wniosku brak jest oszacowań ekonomicznych związanych z wprowadzeniem nowego świadczenia do finansowania. Deklarowany neutralny wpływ na budżet płatnika publicznego nie jest poparty nawet szacunkowymi

danymi. Nie zidentyfikowano także jakichkolwiek rekomendacji finansowych związanych z wnioskowanymi procedurami.

W związku z powyższym, finansowanie wnioskowanej procedur można uznać za zasadne, jednakże konieczne jest precyzyjne zweryfikowanie obciążeń budżetowych związanych z finansowaniem wnioskowanych procedur.

Uwagi Rady

1. Rada stoi na stanowisku, iż organizacja udzielania świadczeń z zakresu psychoterapii powinna opierać się na następujących założeniach:
  - ujęcie wnioskowanych świadczeń „sesja treningowa – grupowa” oraz „sesja terapii wielorodzinnej” w wykazie świadczeń gwarantowanych może nastąpić poprzez zmianę warunków realizacji obecnie obowiązujących świadczeń. Zasadna jest synteza dotychczasowych świadczeń „sesja psychoterapii grupowej” oraz „sesja psychoterapii rodzinnej” jako jedno świadczenie „sesja terapii grupowej”,
  - wskazane jest objęcie wspólnym limitem wszystkich świadczeń w zakresie różnych rodzajów terapii grupowych (obecnych i wnioskowanych). Określenie wysokości limitu powinno odbywać się we współpracy z szerokim gronem ekspertów i interesariuszy.
2. Należy kontynuować prace regulacyjne procesu kształcenia psychoterapeutów. CMKP i CEM powinny opracować system nadzoru oraz system kontroli jakości psychoterapii i terapii uzależnień.
3. Wprowadzenie zmian wymaga dodatkowej oceny wykonalności dotyczącej liczby i kwalifikacji personelu, dostępności pomieszczeń i systemów teleinformatycznych.
4. Konieczne jest precyzyjne zweryfikowanie obciążeń budżetowych związanych z finansowaniem wnioskowanych procedur.

Tryb wydania stanowiska

Stanowisko wydano na podstawie art. 31c ust. 6 w zw. z art. 31s ust. 6 pkt 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 z późn. zm.), uwzględnieniem raportu w sprawie oceny świadczenia opieki zdrowotnej nr: WS.420.9.2022 „Sesja treningowa - grupowa Sesja psychoterapii wielorodzinnej Sesja superwizji procesu diagnostycznego – ocena zasadności kwalifikacji świadczeń do wykazu świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień”. Data ukończenia: 26.10.2022 r.